

O'ZBEK TILI DARSLARIDA LUG'ATLARDAN UNUMLI FOYDALANISH

YULDASHEVA DILNOZA BEKMURODOVNA¹

RUSTAMOVA DIYORA ZAFAROVNA²

Annotatsiya. Har qanday tilni o'rganishning asosiy jihati bu lug'at bo'lib, uning ichida batafsil tushuntirish mavjud. Uning yordamida biz o'zbek tilining boy dunyosiga chuqur kirib borish yo'lida yangi imkoniyatlar ochamiz. Kerakli miqdordagi resurslar va to'g'ri aytilgan nutqlar bilan tanishib, kelajakda odamlar o'rtasidagi muloqotda lug'at boyligimizni mustahkamlaymiz. Lug'atlardan unumli foydalanish sizning so'z boyligingizni yaxshilash, nutqingiz yoki yozishingizning aniqligi va ravshanligini oshirish hamda milliy tilni tushunishingizni yaxshilash imkonini beradi. Lug'atlar yangi mavzular, amashunoslik va maxsus bilim sohalarini o'rganishda ham yordam beradi. Bundan tashqari, bugungi kunda so'zlarning ta'riflari, sinonimlari, antonimlari, talaffuzi, foydalanish misollari va boshqa ko'p narsalarni o'z ichiga olgan turli xil ma'lumotlarga keng kirish imkonini beruvchi onlayn lug'atlar mavjud. Ular odatda bosma versiyalarga qaraganda tez-tez yangilanadi va ularga mobil qurilmalarda osongina kirish mumkin, bu ularni istalgan joyda va istalgan vaqtda ishlatish uchun qulay qiladi. Bundan tashqari, ko'plab onlayn lug'atlar tarjimonlar, o'rganilayotgan so'zlarni saqlash qobiliyati va boshqa onlayn til o'rganish resurslari bilan integratsiya kabi qo'shimcha funktsiyalarni taklif etadi.

Kalit so'zlar: leksikografiyaga, onlayn lug'at, so'zlarning grammatik xususiyatlari, so'zlarning chuqur ma'nosi, imlo tartibi, shaffof kirish, transkripsiya.

Kirish: Til o'rganish olamida lug'at asosiy o'rin tutadi. Bu nafaqat so'zlar va ularning ma'nolari haqida ma'lumotnoma, balki so'z boyligini kengaytirish, o'rganilayotgan tilda matnlarni o'qish, yozish va tushunishni yaxshilash uchun ajralmas vositadir. O'zbek tilini o'rganish sharoitida darslarda va mustaqil ta'lim jarayonida lug'atlardan unumli foydalanish alohida ahamiyatga ega.

O'zbek tili ham boshqa tillar singari o'ziga xos lug'at, grammatika va talaffuz xususiyatlariga ega. O'zbek tilini o'rganayotgan talabalar uchun bu jihatlarni o'zlashtirishda lug'at ajralmas yordamchiga aylanadi. Ammo darsda va mustaqil ish paytida lug'atlardan qanday qilib samarali foydalanish mumkin? Qaysi usul va strategiyalar sizning o'zbek tilini o'rganishingiz va so'z boyligingizni kengaytirishga yordam beradi? Ushbu maqolada biz o'zbek tili darslarida lug'atlardan foydalanishning turli jihatlarini ko'rib chiqamiz va Talabalarga o'quv jarayonida ushbu muhim

¹ Samarqand iqtisodiyot va servis institute,

“O'zbek tili va adabiyoti” kafedrasini mudiri,

filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

Telefon raqami: +998933401683

² Samarqand iqtisodiyot va servis instituti talabasi

vositadan samarali foydalanishga yordam beradigan amaliy maslahatlar beramiz. O‘zbek tilini o‘rganishda muvaffaqiyatga erishish uchun lug‘atni to‘g‘ri tanlashdan tortib, lug‘at ishini tartibga solish va onlayn resurslardan foydalanishgacha, keling, qanday qilib lug‘atlardan maksimal darajada foydalanishni aniqlaylik.

Lug‘atlar, lug‘atlarni tuzish, tavsiflash va o‘rganish haqidagi fan bo‘lgan leksikografiyaga tegishli. Leksikografiya leksik birliklarni (so‘zlar va ularning ma‘nolarini), ulardan foydalanish qoidalarini, shuningdek lug‘atlarni tuzish usullari va tamoyillarini o‘rganadi. Bu fan nafaqat lug‘atlar yaratish, balki ularning tuzilishi, vazifalari va lingvistik va madaniy amaliyotdagi rolini tahlil qilish bilan ham shug‘ullanadi.

Lug‘atlar tilni o‘rganish va undan foydalanishda muhim vositadir. Ular so‘zlar, ularning ma‘nolari, imlosi, talaffuzi, grammatik xususiyatlari va foydalanish misollari haqida ma‘lumotni o‘z ichiga olgan ma‘lumotnoma nashrlari. Lug‘atlarning asosiy turlari: Izohli lug‘at: Lug‘atning bu turi lug‘at yozilgan tildagi so‘zlarning ma‘nolarini tushuntirishga mo‘ljallangan. Unda so‘z kontekstda qanday ishlatilishiga oid tushuntirishlar va misollar mavjud.

Tarjima lug‘ati: Tarjima lug‘ati so‘z va iboralarni bir tildan boshqa tilga tarjima qilishni ta‘minlaydi. U odatda ikki yoki ko‘p tilli bo‘limlarni o‘z ichiga oladi, bu erda har bir so‘z yoki ibora o‘z tarjimasiga ega. Etimologik lug‘at: Bu turdagi lug‘at so‘zlarning tarixi va kelib chiqishi haqidagi ma‘lumotlarni o‘z ichiga oladi. U har bir so‘zning qayerdan kelganini va vaqt o‘tishi bilan uning ma‘nosi va shakli qanday o‘zgarganligini tushuntiradi. Sinonimlar va antonimlar lug‘ati: Ushbu turdagi lug‘at har bir so‘z uchun sinonimlar (ma‘nolari o‘xshash so‘zlar) va antonimlar (qarama-qarshi ma‘noli so‘zlar) beradi, bu sizning so‘z boyligingizni diversifikatsiya qilishga va so‘zlarning ma‘nosining nuanslarini tushunishga yordam beradi.

Grammatika lug‘ati: Grammatik lug‘atda so‘zlarning grammatik xususiyatlari, ya‘ni o‘tning kelishi, fe‘lning kelishik kelishi, so‘z shakllarining yasalishi va ularni gapda qo‘llash qoidalari haqida ma‘lumotlar mavjud. Ixtisoslashgan lug‘at: Ushbu turdagi lug‘at ma‘lum bir mavzuga qaratilgan yoki tibbiyot, huquq, texnologiya, san‘at va kabi bilim sohalari va hokazo. Unda ushbu sohada ishlatiladigan maxsus atamalar va iboralar mavjud. Ushbu turdagi lug‘atlardan mustaqil ravishda yoki tilni o‘rganish va undan foydalanish jarayonida bir-biri bilan birgalikda ishlatilishi mumkin, bu sizning so‘z boyligini kengaytirish, til ko‘nikmalarini yaxshilash va muloqotda yuqori samaradorlikka erishish imkonini beradi.

Lug‘atlardan samarali foydalanishning asosiy jihati shundaki, ular so‘zlarni tarjima qilish uchun shunchaki ma‘lumotnoma vositasi emas, balki sizning so‘z boyligingizni kengaytirish, til ko‘nikmalarini yaxshilash va matnlarni tushunish uchun kalit hisoblanadi.

O‘zbek tili darslarida lug‘atlardan unumli foydalanish bir qancha muhim jihatlarni o‘z ichiga oladi: Yangi so‘zlarni faol o‘rganish: O‘quvchilar yangi so‘z va iboralarni belgilash, ma‘nolarini, qo‘llanish shakllari va grammatik xususiyatlarini qayd etish va tahlil qilish orqali lug‘atlardan faol foydalanishlari kerak. Mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirish: O‘quvchilar leksik va grammatik masalalarni yechishda lug‘atlardan mustaqil foydalanishni o‘rganishlari kerak, bu esa ularning tilni o‘rganishda mustaqil bo‘lishiga yordam beradi. So‘z birikmalari va iboralarni o‘rganish: Talabalar alohida so‘zlardan tashqari, lug‘atda paydo bo‘ladigan birikma va birikmalarga ham e‘tibor berishlari kerak, bu ularga so‘zlarni ishlatish uchun to‘g‘ri kontekstni tushunishga yordam beradi.

Xatolarni tekshirish va tuzatish: lug'atlardan imlo, talaffuz va grammatikani tekshirish uchun foydalanish mumkin, bu o'quvchilarga xatolarni tuzatishga va malakalarini oshirishga yordam beradi. Qo'shimcha manbalardan foydalanish: Talabalar an'anaviy qog'oz lug'atlardan tashqari, leksik va grammatik materiallardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish uchun onlayn resurslar, ilovalar va elektron lug'atlardan foydalanishlari kerak. Umuman olganda, o'zbek tili darslarida lug'atlardan unumli foydalanishning asosiy mazmuni lug'at boyligini kengaytirish, til ko'nikmalarini oshirish va o'rganishda muvaffaqiyatga erishish uchun ulardan faol va maqsadli foydalanish hisoblanadi.

Lug'atdagi so'zlarning chuqur ma'nosi o'quvchilarga til va uning madaniyatini chuqurroq anglash uchun ko'plab imkoniyatlarni ochib beradi. Ushbu chuqur ma'nodan samarali foydalanish bir nechta asosiy strategiyalarni o'z ichiga oladi: Kontekstni tushunish: Lug'at odatda turli kontekstlarda so'zning turli ma'nolarini beradi. Talabalar so'zdan qanday qilib to'g'ri foydalanishni tushunish uchun ushbu kontekstlarni o'rganishlari mumkin vaziyatlar. Sinonim va antonimlarni o'rganish: Lug'atlarda ko'pincha sinonimlar (ma'nosi o'xshash so'zlar) va antonimlar (ma'nosi qarama-qarshi bo'lgan so'zlar) haqida ma'lumotlar beriladi. Bu o'quvchilarga so'z ma'nosining nozik tomonlarini yaxshiroq tushunishga va undan to'g'ri kontekstda foydalanishga yordam beradi. Foydalanish misollari: Lug'atlarda ko'pincha so'zning jumalalarda qanday ishlatilishiga misollar mavjud. Talabalar so'zning amalda qanday qo'llanilishini tushunish uchun ushbu misollarni o'rganishlari va uni nutqlari va yozuvlariga kiritishlari mumkin.

Assotsiatsiyalar va analogiyalar: So'zning chuqur ma'nosini o'rganish, shuningdek, o'quvchilarga so'zni yaxshiroq eslab qolish va tushunishga yordam beradigan boshqa so'zlar yoki tushunchalarga assotsiatsiyalar va o'xshashliklarni qidirishni o'z ichiga olishi mumkin. Madaniy jihatlarni o'rganish: Ba'zi so'zlar chuqur madaniy ma'nolarga ega yoki muayyan urf-odatlar, an'analar yoki tarixiy voqealar bilan bog'liq. Bunday jihatlarni o'rganish o'quvchilarga so'zning ishlatilishi kontekstini va uning ona tilida so'zlashuvchilar uchun ma'nosini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Amaliyotda faol foydalanish: Va nihoyat, talabalar nutqida, yozishda va muloqotda chuqur ma'noga ega so'zlarni lug'atda mustahkamlash va til ko'nikmalarini yaxshilash uchun faol foydalanishlari kerak. Lug'atdagi so'zlarning chuqur ma'nosidan unumli foydalanish o'quvchilardan til o'rganishga faol va maqsadli yondashishni, shuningdek, yangi bilimlarni hayotiy muloqot holatlarida doimiy mashq qilish va qo'llashni talab qiladi. Lug'atdagi so'zlarning to'g'ri yozilishi muhim ahamiyatga ega, chunki lug'at til o'rganish uchun nufuzli manbadir. Lug'atdagi so'zlarning to'g'ri yozilishining ba'zi xususiyatlari: Standartlashtirish: Lug'atlar imlo lug'atlari yoki tilni tartibga soluvchi tashkilotlar tomonidan o'rnatilgan imlo me'yorlariga amal qiladi. Bu so'zlarning yozilishida bir xillik va izchillikni ta'minlaydi.

O'zgarishlar va yangilanishlarni hisobga olish: Lug'atlar til standartlari va me'yorlariga muvofiq vaqt o'tishi bilan yuz berishi mumkin bo'lgan imlo o'zgarishlarini aks ettirishi kerak. Ular imloning hozirgi holatini aks ettirish uchun muntazam ravishda yangilanib turishi kerak. Talaffuz: Ba'zi lug'atlarda foydalanuvchilarga ularni to'g'ri talaffuz qilishda yordam berish uchun so'zlarning transkripsiyalari bo'lishi mumkin. Bu, ayniqsa, imlo noaniq so'zlar yoki chet tillarini o'rganish uchun foydalidir.

Ta'riflar va foydalanish misollari: Lug'atlar odatda so'zlarning ta'riflarini va ulardan foydalanish misollarini kontekstda taqdim etadi, bu esa foydalanuvchilarga so'zning ma'nosini va to'g'ri ishlatilishini yaxshiroq tushunishga yordam beradi. Tushuntirishlar va sharhlar: Ba'zilarida Ba'zi hollarda lug'atlarda imlo bo'yicha tushuntirishlar va sharhlar bo'lishi mumkin, ayniqsa so'zning muqobil imlolari yoki turli xil qo'llanishlari mavjud bo'lsa. Lug'at belgilari: Lug'atlarda so'zning turli tomonlarini, masalan,

nutqning bo'lagi, grammatik xususiyatlari, stilistik xususiyatlari va boshqalarni ko'rsatish uchun lug'at belgilari ham bo'lishi mumkin. Lug'atdagi so'zlarni to'g'ri yozishning umumiy printsiplari aniqlik, ravshanlik va muvofiqlikni ta'minlashdan iborat. lingvistik me'yorlar va standartlar bilan, bu foydalanuvchilarga lug'atdan samarali foydalanishga yordam beradi tilni o'rganish va undan foydalanish.

Zamonaviy innovatsiyalar mavjud dunyomizda biz onlayn lug'at atamasini uchratishimiz mumkin. Onlayn lug'atlar turli tillarda leksik ma'lumotlarni olish uchun qulay va mavjud manbalardir. Onlayn lug'atlarning ba'zi xususiyatlari: Foydalanish imkoniyati: Onlayn lug'atlarga Internet orqali kirish mumkin, bu foydalanuvchilarga istalgan vaqtda, istalgan joyda ma'lumot olish imkonini beradi. tarmoq ulanishi mavjud bo'lgan joy.

Tillarning xilma-xilligi: Onlayn lug'atlar ko'pincha bir nechta tillarga tarjimalarni taqdim etadi, bu ularni turli tillarni o'rganayotgan yoki ona tiliga tarjimaga muhtoj bo'lgan odamlar uchun foydali qiladi. Boy xususiyatlar: Onlayn lug'atlar nafaqat so'zlar va iboralarning tarjimalarini, balki ovozi talaffuzlarni, kontekstda foydalanish misollarini, sinonimlarni, antonimlarni, grammatik ma'lumotlarni va boshqalarni ham taqdim etishi mumkin.

Yangilanishi mumkin:

Onlayn lug'atlarni tezda yangilash mumkin yangi so'zlar va ma'nolarni qo'shish, ularni foydalanuvchilar uchun yanada dolzarb va foydali qilish. Interaktivlik: Ba'zi onlayn lug'atlar flesh-kartalar, lug'at testlari va boshqa ta'lim xususiyatlari kabi interaktiv xususiyatlarni taklif qiladi.

Bepul yoki arzon narx: Ko'pgina onlayn lug'atlar asosiy funktsiyalarni bepul va kengaytirilgan funktsiyalar uchun va Imkoniyatlar sizdan oz miqdorda to'lashni talab qilishi mumkin. Foydalanish qulayligi: foydalanuvchilar uchun qulay interfeysi, tezkor qidiruv imkoniyatlari va ma'lumotlarga tezkor kirish imkoniyati tufayli onlayn lug'atlardan foydalanish oson. Umuman olganda, onlayn lug'atlar samarali va turli tillarda leksik ma'lumotlarni olishning qulay usuli, bu ularni talabalar, o'qituvchilar, tarjimonlar va so'zlarni tez va to'g'ri tarjima qilish va tushunishga muhtoj bo'lgan har bir kishi uchun ajralmas vositaga aylantiradi.

Xulosa. Biz ushbu maqolada o'zbek tili darslarida lug'atlarning ahamiyati va unumli foydalanishini ko'rib chiqdik. Lug'at so'z boyligini kengaytirish, o'zbek tilidagi matnlarni o'qish, yozish va tushunishni takomillashtirishning ajralmas vositasidir. Bu talabalarga nafaqat yangi so'zlarni o'rganishga, balki ularning ma'nolarini, foydalanish kontekstini, shuningdek, talaffuz va grammatik tuzilish xususiyatlarini tushunishga yordam beradi.

O'zbek tili darslarida lug'atlardan samarali foydalanish yangi so'zlarni faol o'rganish, mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish, ibora va iboralarni o'rganish, xatolarni tekshirish va tuzatish, qo'shimcha internet resurslaridan foydalanishni o'z ichiga oladi. Talabalar nafaqat so'zlarni eslab qolishga, balki ularni tushunishga, nutq va yozishda faol foydalanishga intilishlari kerak.

O'zbek tili darslarida lug'atlardan foydalanish o'quvchilarning til malakalarini oshirishga, o'zbek tilida muloqot qilishda tushunish va ifodalilik darajasini oshirishga yordam beradi. Lug'atlardan to'g'ri va tizimli foydalanish erishishga yordam beradi o'zbek tilini o'rganishda muvaffaqiyat va til malakasini rivojlantirish.

ADABIYOTLAR

1. Sh.I. Mustafakulov, O.A. Raximberdiyev, M.Sh. Egamberdiyeva Iqtisodiy atamalarning izohli lug'ati Toshkent 2019
2. 2.D.B.Yuldasheva _ SamISI "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrası dotsenti Ózbek tili majmua Samarqand 2023-2024
3. Ashurova Z.Sh– SamISI "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrası o'qıtuvchısı, filologiya fanları bo'yicha falsafa doktori "O'zbek tilining sohada qo'llanishi fanidan o'quv-uslubiy majmua Samarqand 2024 yil
4. Yuldasheva D.B.Iqtisodiy munosabatlarda terminologiyaning ahamiyati / Ilm-fan va ta'lim ilmiy jurnali 2181-4325 15.03.2024.
5. № 3(18) 88-91 betlar.
6. Yuldasheva D.B.Iqtisodiyot sohasida til texnologiyasining kelajagi / Ilm-fan va ta'lim ilmiy jurnali 2181-4325 15.03.2024.
7. № 3(18) 91-95 betlar.
8. Юлдашева Д.Б.Лингвистика: история, основные понятия и последние развития / Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 387-390 стр.
9. Yuldasheva D.B.Iqtisodiy atamalarning lingvistik evolyutsiyasi: inglizcha so'zlar global biznes aloqalaridagi o'rni / Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 409-411 стр.
10. Yuldasheva D.B. Anıqlık kuchi: to'g'ri atamalar ishlab chıqarish samaradorligi bosma Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 412-415 стр.
11. Yuldasheva D.B.Tilning kuchi: Iqtisodiy atamalarnı tarjima qilishda lingvomadaniy muammolarnı hal qilish bosma O'zbekiston Respublikası Ichki Ishlar Vazirligi Farg'ona akademik litseyi "Filologiya va fanlarnı o'qıtishning dolzarb masalalari" mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materialları, Farg'ona -2024-yil 234-237 betlar.
12. Yuldasheva D.B.Language and style signatures – empirical experience in the use of speech genres American Journal of language, Literacy and Learning in STEM Education Volume 02, Issue 03, March 14, 2024/ ISSN (E): 2993-2769 P. 312-316
13. Курбанов Ж. М., Курбанова Р. Ж., Курбанов Ш. Ж. Образование" синергетического эффекта" в технике переработки пищевых продуктов //Молодой ученый. – 2018. – №. 21. – С. 53-56.
14. Ulugbekovich K. R. J. K. D. ECONOMIC AND EDUCATIONAL SYSTEMS //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 5. – №. 5. – С. 392-394.
15. Ulugbekovich K. R. J. K. D. ECONOMICAL DIGITAL COMMUNICATIONS IN PEGAGOGIG EDUCATION //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 5. – №. 5. – С. 395-398.
16. Jamshedovna K. R., Ulug'bekovich K. D. Innovation Stimulates the Formation of a Synergistic" Effect" in the Enterprise //Telematique. – 2023. – Т. 22. – №. 01. – С. 2452-2456.
17. Mirzayeva M., Kurbanova R. LINGUISTIC DESCRIPTION OF WORD FORMATION IN PARTICULAR OF WORD DERIVATION //Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 68-71.

18. Fayzullayev N. I. et al. The effect of reagents on the production of highly nanocomposite bentonite sorbents using zol-gel technology //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – T. 402. – C. 14027.
19. Fayzullayev N. I. et al. Investigation of the drying process of ehfef in the technology of obtaining a nanocatalyst from the retention substance bentonite //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – T. 402. – C. 14026.
20. Fayzullayev N. I. et al. Thermogravimetry of bentonite" navbahor" in nanocatalytic extraction technology and investigation of the convective ehfef drying process //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – T. 402. – C. 14024.
21. Jamshedovna K. R., O'G'Li S. J. S., Ulugbekovich X. D. ISHLAB CHIQRISHDA INNOVATSIYALARNI KENGAYTIRISH HAROITIDA KORXONA FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH //Journal of marketing, business and management. – 2023. – T. 2. – №. 2. – C. 139-142.
22. Fayzullayev N. et al. Mesoporous silica nanocatalyst used in the preparation of the retention substance bentonite-sorbents sorption of isotherms research //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – T. 383. – C. 04011.
23. Fayzullayev N. et al. Derivatographic analysis of bentonite" navbahor" in the technology of obtaining a nanocatalyst //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – T. 402. – C. 14025.
24. Jamshedovna K. R., Shavkatjonovich X. S., Ulug'bekovich X. D. ISHLAB CHIQRISH DIVERSIFIKATSIYASINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI VAHOLASH //Journal of marketing, business and management. – 2023. – T. 2. – №. 2. – C. 155-159.
25. Курбанова Р., Хакимов Д. УМУМИЙ ОБҚАТЛАНИШ КОРХОНАЛАРИНИ МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ ОРҚАЛИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ //RESEARCH AND EDUCATION. – 2022. – Т. 1. – №. 6. – С. 119-131.
26. Kurbonov J. M., Kurbonov J. J., Khakimov D. U. DERIVATOGRAPHIC ANALYSIS OF BENTONITE" NAVBAHOR" IN THE TECHNOLOGY OF OBTAINING A NANOCATALYST //Results of National Scientific Research International Journal. – 2022. – Т. 1. – №. 6. – С. 103-117.
27. Jamshedovna K. R. INNOVATION STIMULATES THE FORMATION OF A SYNERGISTIC" EFFECT" IN THE ENTERPRISE //American Journal of Interdisciplinary Research and Development. – 2022. – Т. 4. – С. 254-259.
28. Jamshedovna K. R. INCREASING ECONOMIC DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN USING MODERN TECHNOLOGIES //International Journal of Early Childhood Special Education. – 2022. – Т. 14. – №. 3.
29. Rahima K., Sobirov B. AUGMENTATION OF SERVICE SPHERE AND DIVERSIFICATION OF CATERING INDUSTRY //Journal of Management Value & Ethics.–2015. – 2015.
30. Jamshedovna K. R. Modernization service factory and improving the sector of service //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR). – 2019. – Т. 8. – №. 4. – С. 373-383.
31. Kurbanova R., Khakimov D. ORGANIZATIONAL MECHANISMS OF THE TRANSITION OF SERVICE ENTERPRISES TO THE DIGITAL ECONOMY IN UZBEKISTAN //Results of National Scientific Research International Journal. – 2022. – Т. 1. – №. 6. – С. 361-367.
32. Jamshedovna K. R. INNOVATION STIMULATES THE FORMATION OF A SYNERGISTIC" EFFECT" IN THE ENTERPRISE //American Journal of Interdisciplinary Research and Development. – 2022. – Т. 4. – С. 254-259.
33. Rakhima K., Jahongir K. ISOTHERMIC SUBSTANCE BENTONITE-SORBENTS SORPTION ISOTHERM APPLIED MESOGOVAC KREMNEZEM IN OBTAINING A

NANOCATALIZER //Journal of Advanced Scientific Research (ISSN: 0976-9595). – 2022. – Т. 2. – №. 1.

34. Jamshed K., Rakhima K. INNOVATION STIMULATES THE FORMATION OF A SYNERGISTIC //Int. J. of Aquatic Science. – 2021. – Т. 12. – №. 2. – С. 2221-2226.

35. Kurbanov Z. M., Kurbanova R. Z. Improvement of the paradigm of service //Научный результат. Технологии бизнеса и сервиса. – 2015. – №. 4 (6). – С. 44-47.

36. Kurbanov Z. M., Kurbanova R. Z. TRANSDISCIPLINARY RESEARCH IN THE SPHERE OF SERVICE ТРАНСДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СФЕРЕ СЕРВИСА.

37. Boliboev A. A. et al. METHODS OF PLANNING PRODUCTION PROCESSES //GospodarkaiInnowacje. – 2022. – Т. 24. – С. 961-964.

38. Yazdonov Q. G., Ubaydullayev B. S., Mirzaeva S. N. THE PROBLEM OF ORGANIZING THE WORKPLACE AT THE ENTERPRISE //GospodarkaiInnowacje. – 2022. – Т. 24. – С. 982-985.

39. Djaborovna P. D. et al. Opportunities for Small Business and Private Entrepreneurship Development in Rural Areas //American Journal of Economics and Business Management. – 2022. – Т. 5. – №. 6. – С. 141-145.

40. Uktamova D. B., Ubaydullayev B. S., Mirzaeva S. N. Factors of Improving the Organization of Labor at the Enterprise //Kresna Social Science and Humanities Research. – 2022. – Т. 5. – С. 88-91.

41. Nortoijev M. A., Ubaydullayev B. S., Mirzaeva S. N. On the Issue of Certification of Workplaces According to Working Conditions //Kresna Social Science and Humanities Research. – 2022. – Т. 5. – С. 94-96.

42. Hamitov S. I., Ubaydullayev B. S., Mirzaeva S. N. Organization of Staff Work at the Enterprise //Kresna Social Science and Humanities Research. – 2022. – Т. 5. – С. 97-100.

43. Nodirovna M. S., Faxriddinovich U. F., Dusmurotovich U. M. Ways and Prospects for Developing the System of Residential Services in Rural Areas, Increasing Employment //Academic Journal of Digital Economics and Stability. – 2022. – Т. 17. – С. 96-101.

44. Nodirovna M. S., Ugli S. T. T., Abduazizovich A. I. WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF GOVERNMENT SERVICES IN THE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN UZBEKISTAN //GospodarkaiInnowacje. – 2022. – Т. 23. – С. 29-37.

45. Nodirovna M. S., Mamasoliyevna K. C., Ugli S. J. U. The composition of the income of service workers and ways of its improvement (on the example of educational institutions) //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2022. – Т. 12. – №. 4. – С. 213-218.

46. Zugurova Z. D., Ubaydullayev B. S. and Mirzaeva S. N. (2022). EFFICIENT PLANNING OF PRODUCTION PROCESSES. International Conference on Research Identity, Value and Ethics, [online] pp.416–418.

47. Yakhyoyeva S. O., Ubaydullayev B. S. and Mirzaeva S. N. (2022). FEATURES OF THE DIVISION AND COOPERATION OF LABOR AT THE ENTERPRISE. International Conference on Research Identity, Value and Ethics, [online] pp.413–415.

48. Mamayunusovich, P. O., & Nodirovna, M. S. (2022). Management of the Mechanism of Storage and Sale of Products in the Republic of Uzbekistan. EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY, 2(5), 67–71.

49. Saidakhmedovich, S. T. ., Nodirovna, M. S. ., &Khaydarjanovna, S. D. . (2022). Ways to Improve the Performance of Service Enterprises in Rural Areas. Middle European Scientific Bulletin, 24, 21-24.

50. M.S.Nodirovna, Shaptakov and Mamasoliyevna, K.C. (2022). Improving the Economic Impact of Increasing Foreign Investment in Uzbekistan in the Digital Economic Environment. *AcademicJournalofDigitalEconomicsandStability*, [online] 16, pp.160–165
51. M.S. Nodirovna, Ta'nakulovich, T.K. and Baxtiyorovich, S.J. (2022). WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF MEDICAL SERVICES IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY. *GospodarkaiInnowacje.*, [online] 22, pp.182–186.
52. МирзаеваШиринНодировна (2022). ЎЗБЕКИСТОНШАРОИТИДААҲОЛИНИИШБИЛАНТАЪМИНЛАШСОҲАСИДАДАВЛАТХИЗМАТЛАРИСАМАРАДОРЛИГИНИОШИРИШЎЛЛАРИ. *BARQARORLIKVAETAKCHITADQIQOTLARONLAYN ILMIY JURNALI*, [online] 2(4), pp.428–438.
53. M.S.Nodirovna, S.T.Ugli., and A.I. Abduazizovich, (2022). WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF GOVERNMENT SERVICES IN THE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN UZBEKISTAN. *Gospodarka i Innowacje.*, [online] 23, pp.29–37.
54. Nodirovna, M.S., Bakhtiyorovich, S.J. and Ta'nakulovich, T.K. (2022). Prospects for the Development of Small Business and Entrepreneurship in the Digital Economy. *AmericanJournalofEconomicsandBusinessManagement*, [online] 5(3), pp.248–252.
55. Mirzaeva, S. Nodirovna (2022). Ways to Increase Investment Potential in Samarkand Region. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 9(2), p.471. doi:10.18415/ijmmu.v9i2.3542.
56. Sidorov V. A. et al. INNOVATSIYA IQTISODIYOTI: TEXNOLOGIK YUTUQ MUAMMOSI //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2023. – Т. 3. – №. 2. – С. 8-15.
57. Saidakhmedovich S. T., Bekhruz U. PROBLEMS OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS IN THE REAL SECTOR //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – Т. 10. – №. 10. – С. 624-628.
58. Шарипов Т. С. Важность организации ресторанных услуг в управлении гостиничным бизнесом //Молодой ученый. – 2020.
59. Sharipov T. Овқатланиш хизматлари бозорида рақобатбардошлик масалалари //Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – 2017. – №. 1. – С. 136-142.
60. Nodirovna M. S. ESTABLISHMENT AND MAINTENANCE OF CENTRALIZED SERVICE AGENCIES IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN //Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities. – 2023. – Т. 11. – №. 1. – С. 631-637.
61. Nodirovna M. S., Ugli S. T. T., Abduazizovich A. I. WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF GOVERNMENT SERVICES IN THE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN UZBEKISTAN //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – Т. 23. – С. 29-37.
62. Artikov Z. S. In Competitions Conductrd by Belt Wrestling Use of Fast Technical Methods Efficiency //American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022. – Т. 3. – №. 11. – С. 253-255.
63. Saifiddinovich A. Z., Shokhrukhovich U. F. Social Protection of the Unemployed and their Labor Increasing Competitiveness in the Market //American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2022. – Т. 3. – №. 3. – С. 61-63.
64. Артиков З. С. ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ //Экономика и финансы (Узбекистан). – 2022. – №. 4 (152). – С. 59-65.
65. Uralovich A. N., Abdulloevich N. D., Sayfiddinovich A. Z. An Analysis of the Demographic Data of Population of the Republic of Uzbekistan //American journal of social and humanitarian research. – 2021. – Т. 2. – №. 10. – С. 15-22.

66. Nodirovna, M. S. ., Feruz, E. ., Rustambek, K. ., & Khudoyor, A. . (2023). Ways of Attracting Investments in Service Enterprises of the Republic of Uzbekistan. INTERNATIONAL JOURNAL OF BUSINESS DIPLOMACY AND ECONOMY, 2(3), 81–87. Retrieved from <http://inter-publishing.com/index.php/ijbde/article/view/1269>

67. Мирзаева Ш. Н. и др. ЎЗБЕКИСТОН ШАРОИТИДА АҲОЛИНИ ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ СОҲАСИДА ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – Т. 2. – №. 4. – С. 428-438.

